

Domečky pod tlakem: 337 ostrůvků radosti uprostřed každodenního shonu

14.10.2025

Každý den se po celé zemi otevírají dveře Domů dětí a mládeže, kde se tančí, hraje, tvoří, směje i vyrábí. Za tím, že mají děti kam jít po škole, stojí stovky lidí, kteří se starají o to, aby jejich volný čas měl smysl.

Jedním z těchto míst je i **DDM Stodůlky**, které se v loňském roce zapojilo do **celostátního šetření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** o stavu a fungování středisek volného času.

Šetření vzniklo poté, co se v roce 2022 změnila metodika financování a výkaznictví středisek volného času (SVČ; DDM je typem takového střediska) – tedy systém, podle kterého se přidělují peníze na jejich činnost. Ministerstvo chtělo zjistit, jak se tato změna projevila v praxi: zda pomohla zefektivnit systém, nebo naopak přinesla nové výzvy.

Zúčastnilo se ho **240 středisek z celé České republiky**, včetně krajských, obecních, církevních i soukromých zařízení. Zjištění, která z výzkumu vzešla, nejsou jen čísla v tabulkách, ale i **obraz lidí, kteří dávají dětem svůj čas, energii a srdce**.

Podle výsledků šetření působí v Česku **337 středisek volného času**.

Jen v roce 2024 do nich pravidelně docházelo **240 000 dětí** a dalších **35 000 dospělých účastníků**.

Společně vytvořili přes **32 000 kroužků** – od robotiky po keramiku, od výtvarných dílen po dětské parlamenty.

A to není vše:

- **8 000 táborů** přivítalo **175 000 dětí**,
- **39 000 příležitostných akcí** oslovilo více než **2 miliony účastníků**,
- **2 000 soutěží** přilákalo **440 000 dětí**.

Za těmito čísly stojí lektori, pedagogové volného času a ředitelé, kteří dělají maximum pro to, aby každé dítě mělo kam chodit – a aby volný čas byl skutečně prostorem pro rozvoj i radost.

Co se změnilo

Od roku 2022 se financování SVČ řídí tzv. **jednotkou výkonu – unikátním účastníkem**. Do výkazů se tedy započítává pouze to dítě, které chodí do střediska alespoň pět měsíců nebo jede na pětidenní tábor.

Na první pohled to zní rozumně. V praxi to ale znamená, že se mnoho středisek dostalo do „honby za unikátním účastníkem“ – tedy tlakem na získávání nových dětí místo rozvíjení těch, které už chodí. Pokud dítě navštěvuje několik kroužků v jednom Domečku, systém ho započítá jen jednou. V evidenci se tak neodráží skutečný rozsah jeho zapojení, ale pouze jeho „unikátní účast“.

Podle výzkumu **80 % ředitelů uvedlo, že se v posledních letech výrazně zvýšila pracovní zátěž**, a **dvě třetiny** hodnotí současný systém jako **nepředvídatelný a nestabilní**.

„Získat nového účastníka dá někdy víc práce než připravit celou akci,“ shrnuje jeden z ředitelů v anonymní odpovědi.

Méně času na to podstatné

Pedagogové volného času tráví v průměru **11 hodin týdně** přímou prací s dětmi – ale k tomu přibývá organizace, plánování, komunikace a administrativa.

Řada středisek nemá dostatek nepedagogických pracovníků, takže lektoři často sami zajišťují úklid, údržbu, propagaci nebo vedení účetnictví.

„Na úklid se střídáme a letáky si děláme sami,“ říká jedna z ředitelek. „Jenže pak už nezbývá tolik energie na děti.“

Nepřavidelné akce mizí

Výzkum ukázal, že **79 % středisek** muselo omezit nepřavidelné činnosti – tedy jednorázové akce, komunitní setkání, otevřené kluby nebo individuální práci s dětmi.

Právě tyto aktivity přitom přiváděly do DDM děti, které by se do kroužku nikdy nepřihlásily.

Některým církevním a komunitním střediskům, která se zaměřují na děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, **hrozí kvůli novému systému dokonce zánik**.

Když stejné dítě stojí jinde víc

Představte si dvě holčičky – obě chodí na keramiku, tancování i letní tábor. Jedna v Olomouci, druhá ve Zlíně. Jejich DDM dělají stejnou práci, ale dostávají na ni z veřejných peněz rozdílnou podporu.

V některých krajích tak mají děti možnost vyzkoušet 3D tiskárnu nebo vědeckou laboratoř, jinde si lektor půjčuje prodlužovačku z domova. Přitom by se mohlo zdát, že „Domeček“ znamená všude totéž.

„Všechny děti mají mít stejné šance – jenže i v Domečcích platí, že záleží, kde se narodíš,“ shrnuje jeden z ředitelů.

Co zůstává neměnné

Přes všechny systémové výzvy zůstávají Domečky místem, kde mají děti prostor tvořit, objevovat i být samy sebou.

V DDM Stodůlky se snažíme, aby naše činnost byla pestrá, otevřená a smysluplná – a aby se u nás cítily dobře nejen děti, ale i ti, kdo s nimi pracují.

To všechno by však nebylo **možné bez dlouhodobé podpory našeho zřizovatele, Městské části Praha 13**, která nám umožňuje rozvíjet programy, hledat nové cesty a dělat práci, která dává smysl.

Za to jsme upřímně vděční.

„Naše práce není o číslech. Je o dětech,“ zaznělo v jednom z dotazníků.

A právě tahle věta vystihuje podstatu práce, kterou každé SVČ – od nejmenšího po největší – dělá.

Zajímavá čísla ze světa středisek volného času

Kategorie	Počet / Hodnota
Středisek volného času v ČR	337
Dětí v pravidelné činnosti	240 000

Kategorie	Počet / Hodnota
Dospělých účastníků	35 000
Počet kroužků	32 000
Táborů ročně	8 000
Účastníků táborů	175 000
Příležitostných akcí	39 000
Celkový počet účastníků akcí	2 000 000+

Článek vychází ze závěrečné zprávy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – Odboru pro mládež (září 2025): „**Střediska volného času: Závěry ze šetření mezi řediteli SVČ 2025**“.

Tento dokument je převzatý s laskavým svolením pedagogů volného času DDM Stodůlky, Praha 5 a plně vystihuje i naše názory na výsledky výše uvedeného dotazníkového šetření.